

POLITIKEN

Skær-
torsdag

2. april 2026
Årgang 142, Nr. 184
Pris 59,00
Kundecenter
Politiken 70 15 01 01
1. udgave
www.politiken.dk

Europa skal nu stå på egne ben. Måske er vi stærkere, end du tror

Europa har en kæmpe opgave med at blive mere selvforsynende og mindre afhængige af andre, men udgangspunktet er trods alt bedre end sit rygte.

EUROPA SOM STORMAGT

JESPER THOBO-CARLSEN

Der er gode chancer for, at du har hørt en del om et Europa i krise.

Splittet, uopfindsomt, gammeldags. Håbløst overhalet af det dynamiske Asien, dybt afhængigt af billig russisk gas og komplet hjælpeløst uden amerikansk militær beskyttelse.

Det narrativ har mange fædre.

I disse dage hører man det ofte fra Donald Trump og hans Maga-folk i USA. Men vi europæere har også selv en særlig tilbøjelighed til at tale os selv mindre, end vi er.

»Der har i mange, mange år været en tendens til, at de, der er bedst til at tale EU ned, det er os selv. Vi har en tendens til altid at undervurdere os selv«, siger Michael Zilmer-Johns, der har arbejdet i det danske diplomati i mere end 40 år.

Europas udfordringer er meget store. Ingen tvivl om det. Dem vender vi tilbage til. Men først en hurtig quiz:

Hvis økonomi er egentlig størst: Europas, USA's eller Kinas?

Hvem skylder flest penge væk?

Hvor ligger verdens største flyproducent?

En økonomis størrelse kan måles på mange måder.

Ifølge Den Internationale Valutafonds opgørelse af bruttonationalprodukter i løbende dollarpriiser har EU tilbageerobret den globale andenplads efter USA fra Kina.

Hvis man vil have et tal for størrelsen på hele Europas økonomi, skal man lægge Storbritannien og andre af de europæiske ikke-EU-medlemmer oven i EU.

Løbende dollarpriiser indebærer, at man veksler alt til dollars. Den opgørelse påvirkes af valutakurser. Måler man økonomierne ud fra, hvor meget man kan købe for dem lokalt, er USA og EU stort set lige store og har været det i årtier. Her er Kina størst. De er så også mange flere om at deles om økonomien.

Hvad angår offentlig bruttøgæld

Tegning: Philip Ytournal

SERIE

Europa som stormagt

Europa kan ikke længere regne med USA og er nødt til at lære at stå på egne ben.

Politiken beskriver i denne serie, hvor meget vi faktisk allerede kan, og undersøger, hvad vi mangler militært, økonomisk, teknologisk og kulturelt for at blive en global stormagt.

ligger USA suverænt på den uønskede førsteplads i Valutafondens statistik. Kina overhalede Europa i 2023 og ligger på andenpladsen. Og verdens største flyproducent har operationelt hovedsæde i byen Blagnac i det sydlige Frankrig lige uden for Toulouse. Den hedder Airbus og har europæiske regeringer som medejere.

I en ny journalistisk serie kigger Politiken i de kommende uger nærmere på Europas plads i en ny verdensorden, hvor vores gamle allierede, USA, har udviklet sig til en modspiller.

USA bliver stadig mindre demokratisk for øjnene af os. Trump-regeringen bruger Europas økonomiske og

militære afhængighed imod os og støtter Europas yderste højrefløj mod europæiske regeringer. Alt imens Rusland fører krig på Europas østflanke, og Kina prøver at dominere verdens vareproduktion.

Det gamle kontinent er under pres fra flere sider. Europa skal blive bedre til at klare sig selv på en lang række områder – på samme tid. Det er en kæmpe opgave. Men udgangspunktet er måske trods alt bedre, end mange tror.

Spørger man Nato's generalsekretær, hollandske Mark Rutte, kan man godt tro om igen, hvis man tror, at Europa kan forsvare sig uden USA.

»Drøm videre«, sagde Mark Rutte i januar.

Det var ham, der fik en del hån for at kalde Donald Trump for daddy.

Andre militæksperter peger på, at Europa ikke skal kunne trumfe USA militært. Vi skal kunne trumfe Rusland.

IEU er der 450 millioner mennesker og 1,5 millioner aktive soldater ifølge tænketanken Stockholm International Peace Research Institute, mens Rusland har 144 millioner borgere og 1,1 millioner aktive soldater.

Fortsættes side 4

POLITIKEN MENER

Opgylp fra hadets dyb

Hvorfor er blå blok tavs om Borgernes Partis had?

Det er noget politisk, svarede Lars Boje Mathiesen, da han forleden blev afspøget et svar på en af de mest modbydelige svinstreger fra et nyvalgt folketingsmedlem fra Borgernes Parti.

»En kat bliver ikke til en hest, bare fordi den er født i en hestestald«, har Nadja Natalie Isaksen således skrevet om Radikale Venstres pæredanske folketingsmedlem Samira Nawa for dermed at drage tvivl om hendes status som dansker.

Mage til gemen opgylp fra dybet af fremmedhadets bundløse brønd er uden sidestykke fra en folkevalgt politiker i den nyere danske historie.

Desværre er det ikke overraskende, at formanden for Borgernes Parti med sit meningsforladte svar om »noget politisk« foreløbig har valgt at sanktionere overgrebet på Samira Nawa som en del af partiets politiske linje. Det siger alt om et parti, hvis primære formål er at anstifte brand i gaden med absurde personangreb og hadets svovlende tale.

Men hvorfor dog spille tid – og lederord – på denne sag? Er tavshed ikke det våben, populismens fortrøp frygter mest af alt? Er forargelsen over den utilslørede racisme ikke blot at kaste endnu flere tørre kviste på bålet?

JO, MEN EFTER folketingsvalget er sagen desværre ikke mere kun et anliggende for Borgernes Parti og deres vælgere. Alle de borgerlige partier burde for længst have stillet sig frem og taget afstand fra de svinske udtalelser. Men trods den langvarige debat er mange blevet i flyverskjul, selv om man må antage, at de fortsat regner Borgernes Parti for en del af det parlamentariske grundlag for en borgerlig regering.

Heldigvis har helt andre skandaløse eksklusioner af nyvalgte folketingsmedlemmer fra både Borgernes Parti og Liberal Alliance skubbet det borgerlige regeringsprojekt langt ud over skrænten. Men det ændrer ikke på, at vi i denne sag fortsat savner at høre fra særligt Venstre, Konservative og Liberal Alliance.

Den, der tier, samtykker som bekendt, og Mona Juul, Troels Poulsen og Alex Vanopslagh skal jo nødtigt tages til indtægt for en politisk sump, de aldrig vil kunne danne en regering på.

Eller? cj

NY BOG OM ET EMNE MERE AKTUELT END NOGENSINDE FOR

KENDER DU RUSLANDS SKJULTE HÆK?

DE NYESTE SPØRSELSE, HAN KALDER PÅ MICHAEL BURTON

HACKERANGREB OG HEMNELIGE NETVÆRK

5708730 910181 00014

POLITIKENS FORLAG

Udlej dit sommerhus hos Sol og Strand

Ansvarlig, troværdig og altid tæt på

De første 50.200 kr. er skattefri i 2026

Kontakt os for et uforpligtende møde eller læs mere på blivudlejer.dk

SOL OG STRAND
– ferie med det gode hjerte

+45 99 44 44 40 | udlej@sologstrand.dk

Gødt naboskab går over grænsen

NabolandsKanalene gør det let for danskerne at opleve vores naboers public service-indhold: Nyheder, dokumentarer, drama og serier fra Sverige, Norge og Tyskland.

For når vi deler historier og virkelighed, kommer vi tættere på hinanden.

NABOLANDS KANALERNE

SVT1 SVT2 NRK1 ARD 2 NDR EBSR ARPA

Scan QR-koden og find tv fra nabolandene